

Erasmus+

“Inclusive Preschool by digital VAK”
(Project No. 2017-1-LV01-KA201-035433)

**Probă pentru identificarea tulburărilor de dezvoltare, a dificultăților de citire, scriere, calcul, concentrare, psihomotricitate
(Dislalie, dislexie, tulburări de dezvoltare)**

I. LIMBAJ ȘI VORBIRE. Înțelegerea limbajului

Nr. crt.	Sarcina și rezultatul așteptat	DA	NU	TENDINȚA	NOTE
1.	<i>Vorbește despre mama ta!</i> Pronunță corect sunetele limbii materne: A, E, I, M, N, D, T, Ț, C, G, S, Ș, Z, J, R, F, V, H, CE, CI, CHE, CHI, GE, GI, GHE, GHI.	pronunță corect	pronunță greșit sunetele specificate, dar și alte sunete (nu doar S, Ș, J, Z, R)	pronunță greșit S, Ș, J, Z, R	Ascultați copilul în timp ce vorbește și puneți întrebări pentru a stimula conversația.
2.	<i>Repetă cuvintele!</i> Pronunță corect cuvintele (nu distorsionează) CAPAC, ZĂVOR, RALIU, COȘAR, BIZAR, JUMĂTATE, FRUMOS, SCAUN, CERCEL, NINGE	repetă 8-10 cuvinte în mod corect	repetă 2 sau mai puține cuvinte în mod corect	repetă corect 3-7 cuvinte	Repetă cuvintele specificate.
3.	<i>Ce lucruri sunt asemănătoare? Ce lucruri sunt diferite?</i> Înțelege și precizează asemănările și diferențele dintre obiecte Care e diferența dintre ...? Care sunt asemănările între ...?	îndeplinește corect sarcina sau face o greșeală	nu execută sarcina	2-3 greșeli	Copilului i se arată perechi de imagini: cană - pahar; scaun - masă; muscă - păianjen; lingură - linguriță <i>Anexa nr.1</i>
4.	<i>Spune cine are nevoie de aceste lucruri!</i> Răspunde la întrebări și arată lucrurile pe baza funcției: Cu ce mănânci? Cu ce desenezi?	îndeplinește corect sarcina sau face o greșeală	nu execută sarcina	2-3 greșeli	Imagini afișate: o perie, un creion, o cană, o furculiță, o mașină, o canapea, o minge, o lampă, o pălărie. (Poți alege un

	Cu ce te joci? (articole sau imagini afișate)				lucru greșit, de exemplu: atribui o ceașcă unei jucării, dar explică cum și când se folosește în joc) <i>Anexa nr. 2</i>
5.	<i>Ce culoare e aceasta?</i> Recunoaște 8 culori: roșu, verde, galben, albastru, maro, negru, alb, portocaliu.	recunoaște toate culorile sau face maxim 2 greșeli	nu îndeplinește sarcina	recunoaște 4 culori	Arată corect cardurile colorate în orice ordine. <i>Anexa nr.3</i>
6.	<i>Arăta părțile corpului!</i> Afișează și numeste părțile corpului: urechi, ochi, păr, nas, genunchi, cot, picior.	face 1-2 greșeli sau execută sarcina corect	nu realizează sarcina	face 3-4 greșeli la cele 7 elemente ale corpului	Când este afișată o imagine, copilul atinge partea specificată a corpului și o numește. <u>Ajutor posibil:</u> atingeți partea specificată a corpului și întrebați "ce este acesta?" <i>Anexa nr.4</i>
7.	<i>Spune cum se mișcă!</i> Când vede imaginea, copilul numește modalitatea de deplasare/mișcare: - barca (navă) - navighează - paianjen – se târăște - mașina- călătorește - pasărea - zboară - omul – merge. Poate fi specificat: steagul – fâlfâie, foarfeca – taie, luminile semafoarelor - luminează intermitent.	precizează corect 3-5 acțiuni/tipur i de mișcare	nu realizează sarcina	1-2 din 5	Când este afișată o imagine, copilul spune ce face sau cum se mișcă. <u>Ajutor posibil:</u> După ce este întrebat "cine merge pe apă?", din imaginile prezentate, alege imaginea corectă și spune "nava navighează". <i>Anexa nr. 5</i>
8.	<i>Arată cine este primul și ultimul din șir!</i> Arată corect primul și ultimul element dintr-un rând: o flacăra, un geam, o furculiță, o pălărie, un copac.	execută corect sarcina la cel puțin 2 din 3 teste	nu îndeplinește sarcina	1 din 3 teste	Pe masă sunt aranjate pe un rând următoarele imagini: o flacăra, un pahar, o furculiță, o pălărie, un copac. Exercițiul se

					realizează de 3 ori, de fiecare dată prin inversarea imaginilor. <i>Anexa nr. 6</i>
9.	<i>Spune numele!</i> Copilul își spune numele și numește membrii familiei sale: mama, tata, frați, surori, bunici. Spune numele unui animal de companie. Își spune numele de familie.	Spune 5 din 7 nume sau face totul bine. Își spune numele de familie.	Spune doar numele lui. Poate să spună un nume de familie.	Spune numele său și nu mai puțin de 3 nume ale membrilor familiei.	Spune care este numele mamei lui, numele tatălui etc.
10.	<i>Describe imaginile!</i> Describe imaginile în care sunt ilustrate următoarele: măr, lingură, carte, minge, baston. Spune cel puțin trei proprietăți ale lor.	îndeplinește corect sarcina sau descrie cel puțin 4 imagini	precizează numai denumirea obiectelor sau spune o proprietate	descrie cel puțin 3 imagini	Copilul descrie imaginile în propoziții scurte. Măr: este roșu, rotund, dulce, crește în copac etc. <u>Ajutor posibil:</u> Exemplu: masă - lemn, prânz, școală, maro, ruptă, nouă, mică, plastic etc. Se recomandă întrebări de sprijin. <i>Anexa nr. 7</i>

II. PERCEPȚIA AUDITIVĂ

Nr. crt.	Sarcina și rezultatul așteptat	DA	NU	TENDINȚA	NOTE
1.	<i>Numără până la 10!</i> Numără corect până la 10, în ordine.	îndeplinește sarcina corect	omite sau încurcă mai mult de trei numere	omite 1-2 numere	<u>Ajutor posibil:</u> Când numără, copilul poate îndoii degetele
2.	<i>Bate o dată din palme când auzi sunetul "A"!</i> Identifică sunetul A în înșiruirea de sunete și bate din palme. Șirul de sunete: O, A, U, I, A, P, S, E, F, A, L, R, Z, A, O, M, D, A	identifică sunetele și aplaudă când aude A (de 5 ori)	greșește la majoritatea sunetelor	greșește de maxim 2 ori: nu bate din palme la A, ci aproape de A	Se oferă două șiruri de sunete (pentru al doilea exercițiu, se poate schimba ordinea sunetelor oferite în a doua coloană).

3.	<p><i>Voi pronunța câteva silabe. Bate o dată din palme când auzi silaba ce conține sunetul "A"!</i></p> <p>Identifică sunetul "A" din silabă și bate din palme. Silabe: MA, CO, ES, AT, VE, RA, PA.</p>	identifică silabele care conțin sunetul A și aplaudă de 4 ori	greșește la majoritatea sunetelor	greșește de maxim 2 ori: nu bate din palme la A, ci aproape de A	<p>Silabele oferite: MA, CO, ES, AT, VE, RA, PA.</p> <p><u>Ajutor posibil:</u></p> <p>Oferă un exemplu: TU – nu aplauda, SA – aplaudă.</p> <p>Exercițiul se poate repeta încă o dată, utilizând alte silabe.</p>
4.	<p><i>Bate din palme când auzi un cuvânt care conține sunetul „A”!</i></p> <p>Identifică sunetul A în cuvintele date și bate din palme atunci când aude A: COPAC, LAPTE, TELEFON, FES, MASĂ.</p>	identifică sunetele fără greșeli, aplaudă la A de 3 ori	greșește la majoritatea cuvintelor	greșește de maxim 2 ori: nu bate din palme la cuvântul care conține A, ci la altul alăturat	<p>Cuvinte propuse: COPAC, LAPTE, TELEFON, FES, MASĂ.</p>
5.	<p><i>Bate o dată din palme când auzi sunetul "S"!</i></p> <p>Identifică sunetul S în înșiruirea de sunete și bate din palme. Șirul de sunete: F, O, S, I, Z, R, S, E, S, A, M, Ș.</p>	identifică sunetele și aplaudă când aude S (de 3 ori)	greșește la majoritatea sunetelor	greșește de maxim 2 ori: nu bate din palme la S, ci aproape de S	<p>Sunetele propuse: F, O, S, I, Z, R, S, E, S, A, M, Ș.</p>
6.	<p><i>Voi pronunța câteva silabe. Bate o dată din palme când auzi silaba ce conține sunetul "S"!</i></p> <p>Identifică sunetul "S" din silabă și bate din palme. Silabe AM, SA, PE, JO, ES, RA, SU, CA, ȘI.</p>	identifică silabele care conțin sunetul S și aplaudă de 3 ori	greșește la majoritatea silabelor	greșește de maxim 2 ori: nu bate din palme la S, ci aproape de S	<p>Silabele oferite: AM, SA, PE, JO, ES, RA, SU, CA, ȘI.</p> <p><u>Ajutor posibil:</u></p> <p>Oferă un exemplu: CU – nu aplauda, SO – aplaudă.</p> <p>Exercițiul se poate repeta încă o dată, utilizând alte silabe.</p>
7.	<p><i>Bate din palme când auzi un cuvânt care conține sunetul S!</i></p> <p>Identifică sunetul S în</p>	identifică sunetele fără greșeli, aplaudă la S de 4 ori	greșește la majoritatea cuvintelor	greșește de maxim 2 ori: nu bate din palme la cuvântul care	<p>Cuvinte propuse: CASĂ, PISICĂ, CUTIE, SCAUN,</p>

	cuvintele date și bate din palme atunci când aude S: CASĂ, PISICĂ, CUTIE, SCAUN, COPIL, VESEL.			conține S, ci la altul alăturat	COPIL, VESEL.
8.	<i>Repetă cuvintele!</i> Repetă clar, pronunțând perechile de cuvinte: MUSCĂ - MUȘCĂ PARCĂ- BARCĂ VIE - FIE SOC – ȘOC RAMĂ – LAMĂ TUNĂ - DUNĂ	repetă corect 5 sau 6 perechi de cuvinte, fără greșeli	repetă două perechi de cuvinte	repetă 3-4 perechi de cuvinte, fără greșeli	Se pronunță clar perechile de cuvinte. Spune o pereche de cuvinte MUSCĂ – MUȘCĂ. Se face o pauză în timpul căreia copilul repetă cuvintele. Se trece la următoarea pereche PARCĂ- BARCĂ VIE - FIE SOC – ȘOC RAMĂ – LAMĂ TUNĂ - DUNĂ
9.	<i>Spune unde auzi sunetul "S" în cuvânt - la începutul cuvântului, în interiorul cuvântului sau la sfârșitul cuvântului.</i> Identifică locul sunetului S în cuvânt: SARE, FOLOS, PISICĂ, CURIOS, SIROP, CASTEL.	îndeplinește corect sarcina sau face maxim o greșeală	face mai mult de 3 greșeli	2-3 greșeli	După pronunțarea cuvântului se face o pauză în care copilul spune unde se aude sunetul: la începutul cuvântului, în interiorul cuvântului sau la sfârșitul acestuia. Cuvinte propuse: SARE, FOLOS, PISICĂ, CURIOS, SIROP, CASTEL.
10.	<i>Spune cu ce sunet începe cuvântul!</i> Identifică și pronunță primul sunet din cuvânt: AVION, IDEE,	îndeplinește corect sarcina sau face maxim o greșeală	face mai mult de 3 greșeli	2-3 greșeli	După ce se pronunță primul cuvânt se face o pauză în care copilul precizează

	OPAC, ULUC, MAMA, COVOR.				sunetul cu care începe cuvântul auzit. AVION - A, IDEE - I, OPAC - O, ULUC - U, MAMA - M, COVOR - C.
11.	<i>Spune cu ce sunet se termină cuvântul!</i> Identifică ultimul sunet al cuvintelor: COPIL, TRICOU, CULOARE, BĂIAT, VOIOS, BAN.	îndeplinește corect sarcina sau face maxim o greșeală	face mai mult de 3 greșeli	2-3 greșeli	După ce se pronunță primul cuvânt se face o pauză în care copilul precizează sunetul cu care se termină cuvântul auzit.
12.	<i>Precizează în ordine sunetele cuvântului!</i> Precizează în ordine sunetele cuvântelor: APA, FATĂ, BANCA, COPAC, PERIE, VIS.	îndeplinește corect sarcina sau face maxim două greșeli	face mai mult de 5 greșeli	face maxim 3-4 greșeli, sărind sau înlocuind ordinea sunetelor	După ce este pronunțat primul cuvânt se face o pauză în care copilul precizează sunetele auzite. Ajutor posibil: Spune cuvântul MAȘINĂ și enumeră sunetele: M, A, Ș, I, N, Ă.
13.	<i>Formează un cuvânt din sunetele auzite!</i> Cu ajutorul sunetelor date, formează cuvinte: 1. M, A, M, A 2. C, A, L 3. L, A, P, T, E 4. R, O, Ș, U 5. B, A, L, O, N 6. P, I, E, T, O, N.	îndeplinește corect sarcina sau face maxim două greșeli	face mai mult de 5 greșeli	3-4 greșeli	După ce se pronunță sunetele urmează o pauză în care copilul spune cuvântul perceput: 1. MAMA 2. CAL 3. LAPTE 4. ROȘU 5. BALON 6. PIETON
14.	<i>Recită o poezie sau cântă o melodie!</i> Copilul este capabil să recite o poezie scurtă de 1-2 strofe sau să cânte o melodie.	recită sau cântă	nu îndeplinește sarcina	recită sau cântă silabisind sau amintindu-și cu dificultate cuvintele	Recită sau cântă cântece cunoscute de copil. Ajutor posibil: în cazul în care copilul uită, îl

					puteți să continue (indicându-i următorul cuvânt).
15.	<p><i>Fă ce îți spun!</i></p> <p>Înțelege și efectuează instrucțiunile ce cuprind două acțiuni: <i>Du-te și ia mingea de pe pervazul ferestrei și arunc-o!</i> <i>Ridică-te și ridică mâinile!</i> <i>Ia păpușa de pe raft și pune-o într-un cărucior pentru păpuși!</i></p>	execută toate instrucțiunile	execută o instrucțiune	execută 2 instrucțiuni	<p>Faceți pașii următori, amintiți-vă ordinea.</p> <p><u>Ajutor posibil:</u> Dacă vă întrebă ce să facă în continuare, puteți repeta instrucțiunile sau puteți da un indiciu: unde ar trebui să fie păpușa?</p>
16.	<p><i>Ordonează imaginile în funcție de desfășurarea evenimentelor!</i></p> <p>Din imaginile prezentate, copilul realizează o nouă serie, respectând ordinea cronologică a evenimentelor.</p>	copilul aranjează imaginile în ordine	nu îndeplinește sarcina	face 1-2 greșeli parțiale	<p>Se arată imaginile și se identifică evenimentele; apoi copilul le ordonează de la stânga la dreapta, după ordinea în care consideră că se desfășoară evenimentele.</p> <p><i>Anexa nr. 8</i></p>
17.	<p><i>Povestește pe baza imaginilor!</i></p> <p>Copilul spune povestea pe baza seriei de imagini date.</p>	povestește suficient de consistent și coerent	nu răspunde la întrebări sau răspunsurile nu respectă ordinea	povestește cu ajutorul întrebărilor	<p>Se analizează și se descriu imaginile. Copilul înțelege succesiunea evenimentelor și consecințele acestora.</p> <p>Povestește pe baza seriei de imagini date. Poate avea fantezii fără a părăsi povestea.</p> <p><i>Anexa nr. 9</i></p>
18.	<p><i>Ascultă și repetă numerele!</i></p> <p>Repetă 4 numere</p>	repetă corect cel puțin 1 din 2 secvențe de	nu îndeplinește sarcina	repetă unele numere din secvență	<p><u>Ajutor posibil:</u> Înainte de sarcină, copilul este învățat să</p>

	consecutive (2, 9, 5, 3) (1, 3, 7, 2)	numere			repete progresiv, unul, două, trei și patru numere în ordinea dată. Apoi se trece la sarcina propriu- zisă. După precizarea secvenței se face o pauză în care copilul spune numărele auzite.
19.	<i>Repetă propozițiile!</i> Copilul repetă propozițiile date: <i>Copilul aleargă repede. Afară este foarte frig. Mama stă pe scaun. Grădina este plină de flori multicolore.</i>	execută corect sarcina	nu îndeplineșt e sarcina	repetă o propoziție	Se spune prima propoziție și se lasă o pauză în care copilul repetă propozitia audiată.

III. PERCEPȚIA VIZUALĂ

Nr. crt.	Sarcina și rezultatul așteptat	DA	NU	TENDINȚA	NOTE
1.	<i>Desenează după contur!</i> Copilul desenează conturul diferitelor obiecte.	execută corect sarcina sau face 1-2 greșeli	nu îndeplinește sarcina	realizează doar o jumătate, are câteva abateri	Puneți la dispoziția copilului o foaie de hârtie, un creion și un șablon. Copilul pune șablonul pe foaie și desenează, folosind conturul șablonului. Spune ce face (barcă, leu etc.).
2.	<i>Obține aceeași formă!</i> Copilul copiază 6 forme geometrice: triunghi, cerc, pătrat, oval, pentagon, hexagon.	Execută corect sarcina sau face 1-2 greșeli. Poate numi formele geometrice.	cel puțin patru forme copiate greșit	3-4 figuri copiate corect; poate numi desenele	Se prezintă copilului formele geometrice (se descriu și se numesc). Se solicită să deseneze același lucru pe foaie. Nu contează ordinea. Poate identifica formele desenate (opțional). <i>Anexa nr. 10</i>
3.	<i>Copiază literele!</i>	Execută corect	4 litere copiate	2-3 litere copiate corect	Puneți la dispoziția copilului hârtie și

	Copilul copiază 5 litere: A O M L P	sarcina sau face 1-2 greșeli. Poate numi literele.	incorect		creion. Se prezintă cardurile cu litere (numindu-se). Copilului i se solicită să deseneze același lucru pe foaie. Nu contează ordinea. Se pot specifica literele (opțional). <i>Anexa nr. 11</i>
4.	<i>Copiază numerele!</i> Copilul copiază cifrele: 1 2 3 4 5	Execută corect sarcina sau face 1-2 greșeli. Poate numi numerele.	4 cifre copiate incorect	2-3 cifre copiate corect	Copilului i se pune la dispoziție hârtie și creion. I se arată cartonașele cu numere (numindu-se). I se solicită apoi să deseneze același lucru pe foaie. Nu contează ordinea. Poate specifica numerele. (opțional). <i>Anexa nr. 12</i>
5.	<i>Sortează formele după culori!</i> Copilul sortează articolele după 6 culori: galben, roșu, verde, albastru, negru, portocaliu.	Execută corect sarcina sau face 1-2 greșeli. Denumeste toate culorile.	Greșeste amestecand toate culorile. Se corectează dacă se dau indicii.	greșeste cand numește toate culorile	Copilului i se prezintă și i se pun la dispoziție forme geometrice colorate: galben, roșu, verde, albastru, negru, portocaliu , cerându-i-se să le sorteze în funcție de culoare și apoi să numească culorile. <u>Posibil ajutor:</u> Puneți întrebarea "Este totul în ordine?"
6.	<i>Colorează imaginea!</i> Copilul colorează imaginea fără a depăși conturul.	execută corect sarcina sau face 1-2 greșeli	erori multiple	erorile de colorare sunt rare, neclare	Oferiți copilului creioane colorate și o copie a unei imagini. Cereți-i să o coloreze, utilizând culorile care îi plac.
7.	<i>Rezolvă un puzzle!</i> Copilul realizează un puzzle din 8 până la 12 piese.	execută corect sarcina sau face 1-2 greșeli	nu îndeplinește sarcina	alătură aproximativ jumătate din piese	Sunt prezentate piesele de puzzle și, alăturat, imaginea de ansamblu. Copilul are la dispoziție 3-5 minute să ansambleze

					<p>piesele și să obțină imaginea. Rezultatul este apoi discutat.</p> <p><u>Ajutor posibil:</u> pentru a aproba sau a refuza elementul selectat, cereți copilului să privească mai atent. Nu puteți lua sau efectua alte activități cu piese de puzzle.</p> <p><u>Materiale:</u> Puzzle 8-12 piese.</p>
8.	<p><i>Construiește ceea ce am făcut!</i></p> <p>Copilul construiește un turn în conformitate cu exemplul și instrucțiunile de construcție (utilizând 5 capace/piese)</p>	<p>Execută corect sarcina sau face 1-2 greșeli. Construcția are cel puțin patru elemente.</p>	<p>nu construiește turnul</p>	<p>construcția a 2-3 elemente</p>	<p>Demonstrați modalitatea de construcție a turnului. Copilul trebuie să construiască în conformitate cu exemplul prezentat.</p> <p><u>Materiale:</u> capace/piese de construcție</p>
9.	<p><i>Încheiați nasturii!</i></p> <p>Copilul reușește să încheie nasturii.</p>	<p>execută corect sarcina</p>	<p>solicită ajutor sau nasturii nu sunt foarte bine prinși</p>	<p>uneori are nevoie de ajutor</p>	<p>Există două variante pentru această probă:</p> <p>1: Folosiți nasturele hainei.</p> <p>2: Prindeți nasturele pe un instrument educațional</p> <p><u>Mijloc:</u> instrument de predare cu nasturi</p>
10.	<p><i>Închideți fermoarul!</i></p> <p>Copilul închide fermoarul. Dificultăți în pregătire: poate trage de fermoar.</p>	<p>De obicei trage singur. Are nevoie de ajutor numai pentru a introduce capul fermoarului.</p>	<p>nu execută sarcina</p>	<p>uneori este nevoie de ajutor</p>	<p>Se utilizează îmbrăcămintea care se închide cu un fermoar. Copilul poate purta haina proprie. I se solicită să o închidă și să o deschidă.</p> <p><u>Materiale:</u> îmbrăcămintea cu fermoar</p>
11.	<p><i>Îmbracă-te singur!</i></p> <p>Copilul se poate îmbrăca cu diferite tipuri de haine.</p>	<p>cel mai adesea toate hainele sunt îmbrăcate</p>	<p>nu se îmbracă; hainele sunt pregătite doar cu ajutor, destul de adesea ritm</p>	<p>uneori este nevoie de ajutor</p>	<p>Copilul este urmărit de la venirea la grădiniță, mersul pe teren, la pregătirea pentru somnul de după-amiază sau la trezire după-amiaza (când trebuie să se</p>

			lent de pregătire, este nevoie de ajutor permanent		îmbrăce). Există mai multe observații posibile.
12.	<i>Spală-te pe mâini!</i> Deschide și închide robinetul, se spală pe mâini, utilizând apă și săpun.	execută sarcina, deschide și închide robinetul de unul singur	încearcă, dar nu deschide sau nu închide robinetul	execută sarcina cu ajutor	Copilului îi este oferită ocazia să își spele mâinile și este observat în timpul activității. Există mai multe observații posibile.
13.	<i>Ieși din sala de clasă!</i> Copilul deschide și închide ușa.	deschide și închide ușa singur	încearcă, dar nu reușește să deschidă	aratând, deschide sau închide ușa	Copilului îi este oferită ocazia să părăsească sala de clasă (sau alt cabinet), el o ia înainte, acțiunile sale sunt monitorizate. Există mai multe observații posibile.
14.	<i>Scrive-ți numele!</i> Copilul este capabil să își scrie numele.	își scrie numele sau face maxim o greșală	nu poate să își scrie numele sau scrie alte litere	uneori greșește (1-2 litere), unele litere sunt scrise în oglindă	Oferindu-i hârtie și creion, i se cere copilului să-și scrie numele. <u>Ajutor posibil:</u> dați un cartonaș cu numele copilului. <u>Materiale:</u> foaie de hârtie, creion, cartonaș cu numele copilului.
15.	<i>Spune-mi ce este în locul indicat!</i> Copilul se orientează corect în spațiu, răspunzând la întrebări: cine este înaintea lui, cine este în spatele lui, ce este deasupra lui, ce este sub el.	execută corect sarcina sau face o greșală	niciun răspuns corect	2-3 răspunsuri corecte	Copilului i se cere să se uite în jur și să răspundă la întrebări: cine este în fața ta? cine e în spatele tău? ce este deasupra ta? ce este sub tine?
16.	<i>Spune unde este dreapta și unde este stânga!</i> Copilul se orientează în spațiu și diferențiază dreapta de stânga lui	execută corect sarcina	niciun răspuns corect	1-2 răspunsuri corecte	Copilului i se solicită să plaseze jucăriile pe partea dreaptă și pe partea stângă. Î se cere apoi să spună ce jucării sunt în dreapta și în stânga sa. Se exersează de

					trei ori, alternând jucăriile și schimbând părțile.
17.	<p><i>Pune formele animalelor așa cum au fost!</i></p> <p>Copilul așează animalele în ordinea comenzii: capră, vacă, girafă, cal.</p>	execută corect sarcina sau cu maxim 2 erori în cele trei încercări	nu execută sarcina	maxim 4 greșeli la construire în cele trei exersări	Copilul privește și descrie figurine de animale. Așezați figurile într-un șir: o capră, o vacă, o girafă, un cal (de exemplu). Copilul se uită cu atenție, apoi șirul este descompus și i se cere copilului să refacă șirul, punând figurinile în aceeași ordine. Se fac 3 astfel de încercări. <u>Materiale:</u> figurine de capră, vacă, girafă, cal etc.

IV. MOTRICITATE

Nr. crt.	Sarcina și rezultatul așteptat	DA	NU	TENDINȚA	NOTE
1.	Are o mână dominantă clară	în mod constant mănâncă, scrie cu aceeași mână	schimbă continuu	în cele mai multe cazuri, acțiunile specifice sunt efectuate cu o anumită mână	În momente diferite ale zilei, este monitorizată activitatea copilului pentru a observa mâna cu care lucrează mai activ. Trebuie observat de cel puțin 5 ori.
2.	Mâna dominantă	dreapta	stânga	ambele	În diferite momente ale zilei, se observă care este mâna dominantă a copilului. Se repetă observațiile de cel puțin 5 ori.
3.	Folosirea tacâmurilor	mănâncă păstrând curățenia, nu scuipă alimente, nu lovește, nu deranjează, știe cum să	utilizarea necorespunzătoare a tacâmurilor, mănâncă dezordonat	de obicei, mănâncă îngrijit	În perioadele de masă (micul dejun, prânzul, cina) se observă activitatea copilului pentru a vedea cum mănâncă și cum

		folosească cuțitul, lingura, furculița			folosește tacâmurile. Sunt necesare cel puțin 5 observații.
4.	Ia instrumentele de scris, de desenat în mâna dreaptă	ține corect în mână instrumentele de scris și de desenat	incorect, chiar și după ce primește ajutor	le utilizează corect, după ce primește ajutor	Se observă modul în care copilul desfășoară activități de desen sau de scris. Trebuie observat de cel puțin 5 ori.
5.	Utilizarea foarfecii: linii drepte (taie o linie desenată, taie benzi din foaie fără linie marcată).	se descurcă, taie aproape precis	nu taie sau o face foarte inexact	destul de exact (bucata tăiată poate fi numit bandă)	La cerere, banda se taie pe linia marcată. După aceasta, fâșiile sunt tăiate fără linie ajutătoare. Observați cum copilul ține foarfeca și cum taie. <u>Materiale:</u> foarfecă, foaie de hârtie. Se observă de cel puțin 5 ori.
6.	Taie cu foarfeca forme rotunde	taie aproape exact	nu taie sau o face foarte inexact	Suficient de bine (obiectul tăiat este similar cu o formă circulară)	La cerere, copilul decupează cercul urmărind linia marcată. După aceea, decupează cercul fără linie. Observați cum copilul ține foarfeca, cum taie. Formele tăiate pot fi numite rotunjite. Se observă de cel puțin 5 ori.
7.	Desenează un pătrat.	Execută corect	nu desenează sau face greșeli	1 din 2 desene pot fi descrise ca un cadran/pătrat	<u>Ajutor posibil:</u> Discutați cu copilul ce știe despre lucrurile în formă de pătrat. Copilul are la dispoziție două încercări.

V. IDENTIFICAREA TRĂSĂTURILOR DE AUTISM

Nr. crt.	Activitatea supusă monitorizării	DA (are trăsături)	NU (nu are trăsături)	SINGUR (îndoielnic)	NOTE
1.	Se joacă cu alți copii când trebuie să urmeze regulile de joc	Nu se joacă și are nevoie de ajutorul adulților.	Se joacă cu ceilalți	Se joacă cu ajutorul adulților.	Acești copii au tendința de a nu răspunde persoanelor din cameră: nu se străduiesc să se conecteze cu ei, nu suportă contactul vizual. Puteți apela și la evaluarea parentală.
2.	Copilul se joacă în mod intenționat? Se joacă de unul singur?	Nu se joacă și are nevoie de ajutorul adulților.	Se joacă intenționat și colaborează cu alții.	Uneori se joacă cu ajutorul unui adult	Ei sunt fericiți să se joace cu corzi, cabluri, bucăți de material sau pot urmări ore întregi cu interes activitățile, cum ar fi mașinile care trec pe stradă. Lipsește capacitatea de a juca o varietate de jocuri de rol spontane sau de simulare socială. Puteți utiliza evaluarea părinților.
3.	Schimbarea rolurilor cu alți copii	Nu schimbă	Schimbă	Schimbă numai cu ajutorul din partea adultului	Stând departe de prieteni, nu participă la jocul de rol, se numește la a treia persoană (își spune pe nume). Puteți utiliza evaluarea părinților.
4.	Păstrează contactul vizual cu interlocutorul	Nu păstrează sau uneori susține numai contactul vizual pe moment	Păstrează	Uneori susține privirea, menține contactul pe termen scurt cu un adult care îi amintește să privească în ochi.	Acești copii adesea tind să nu răspundă persoanelor din cameră. Ei nu încercă să intre în contact cu ei, nu susține contactul vizual. Copiii au contact slab vizual, coordonarea depreciată a ambilor ochi, nu folosesc gesturile ca mijloc de comunicare. Puteți utiliza evaluarea părinților.

5.	Comunică direct, nu prin intermediul altei persoane.	Nu comunică. Interacționează rar cu persoanele cunoscute.	Comunică	Comunică numai cu persoane apropiate și bine cunoscute (și după o perioadă mai lungă de timp).	Adesea copiii nu sunt dornici să se întâlnească și să accepte persoane noi, deoarece aspectul oamenilor se schimbă frecvent (păr, haine, dispoziție). Pentru comunicarea apropiată, ei preferă să aleagă nu oamenii, ci lucrurile, deoarece acestea nu se mișcă și rămân neschimbate. Puteți utiliza evaluarea părinților.
6.	Vorbeste fără voie, nu repetă comunicarea celorlalți	Repetă constant sau foarte des.	Nu repetă	Foarte rar repetă	Deseori se caracterizează prin repetarea limbajului și replicare. Repetă întrebările sau frazele vorbitorului. Unii copii nu folosesc limbajul ca mijloc de comunicare. Limbajul este adesea monoton, puțin emoțional, nu utilizează gesturi, nu mimează, adesea spune cuvinte detașate de context, repetă ceea ce s-a spus înainte. Îi place să repete textele anunțurilor văzute. Puteți utiliza evaluarea părinților.
7.	Este curios mereu să știe ce se va întâmpla în continuare.	Continuu	Foarte rar	Uneori	Luați în calcul răspunsul mamei și al profesorilor; este dificil să se schimbe ritmul obișnuit al activității și programul copilului.
8.	Sunt interesați de obiecte sau jucării, în întregimea lor.	El este interesat doar de o parte semnificativă (pentru el) a obiectelor, de exemplu, un număr din calendar etc.	Interesat de toate lucrurile în întregime, vrea să știe principiile de funcționare	Interesat de obiecte în întregime și de părțile componente	De evaluat răspunsul mamei și al profesorilor.
9.	Manifestă	În mod evident	Agresivitate	Observat fără	Comportamente

	tulburări de comportament	manifestă agresivitate și adesea fără cauze precise.	ea este cauzată de aspecte ale comunicării sau de tendințe de dominare	trăsăturile cauzale ale agresiunii.	specifice: <ul style="list-style-type: none"> • posibilă auto-agresivitate (auto-mutilare) - mușcatul mâinii, izbirea capului; • agresivitate (alte vătămări) - scuipat, lovire, bătaie; • încetarea bruscă a activității - strigăt sau evadare de la locul de lucru, aruncarea lucrurilor; • acțiune repetată - luarea permanent a unor obiecte în gură, repetarea excesivă a întrebării; • incapacitatea de a se controla - contact fizic, lipsa de continuitate a atenției, obiceiuri dăunătoare. Puteți utiliza evaluarea părinților.
10.	Interes pentru lucruri neobișnuite	Un interes semnificativ manifestat față de un subiect neobișnuit (de exemplu, dinozauri, spațiu etc.)	Nu există un interes puternic	Interesați de mai multe lucruri	Adesea, unele arii ale dezvoltării copilului rămân în urmă, în timp ce altele sunt în mod evident avansate. Îi place să privească lumina lămpii, să exploreze imaginile de fundal, să se intereseze de ritmul muzical și să observe umbrele pe pereți. Puteți utiliza evaluarea părinților.
11.	Mișcări stereotipe	Invariabil și mai ales când e entuziasmat	Nu se manifestă	Uneori	Adesea, copiii fac aceleași mișcări repetate ale corpului (îclinându-se înainte, jucându-se cu degetele, grimase faciale etc.). Se pot manifesta mișcări frecvente și stereotipe, temeri neobișnuite, alegeri ciudate de alimente: abandonarea

					produselor obișnuite, consumarea doar a aceleiași mâncăruri sau a unor lucruri necomestibile. Puteți utiliza evaluarea părinților.
12.	Dependența de rutine și ritualuri	Întotdeauna, exprimate foarte puternic.	Nu este	Foarte rar	Puteți utiliza evaluarea părinților.
13.	Manifestarea emoțiilor și contactul fizic	Evită orice contact fizic, nu acceptă atingerile, îmbrățișările, nu întinde celălalt braț.	În funcție de starea emoțională, când este supărat poate avea mâinile agitate și să refuze îmbrățișările.	Dacă este solicitat de un adult sau este într-o stare bună, tolerează atingerea pe termen scurt.	Unul dintre primele semne ale autismului este respingerea oricărui contact cu cei din jur. Puteți utiliza evaluarea părinților.

VI. EVALUARE

Răspunsul fiecărui copil este apreciat ca:

- efectuat (DA) - 100%
- efectuat cu ajutor sau parțial (TENDINȚĂ) - 50%
- nu e realizat, realizat mai puțin de jumătate, nu e realizat deloc (NU) - 0%

EXEMPLE

I. LIMBAJ ȘI VORBIRE cuprinde 10 sarcini care pot avea în total 10 evaluări (ratinguri), adică o sarcină poate fi luată în considerare cu 100%, doar 50% sau 0%.

Scorare/10 afirmații: 6 răspunsuri DA + 2 răspunsuri TENDINȚĂ + 2 răspunsuri NU

1 afirmație reprezintă 10%	10 afirmații reprezintă 100%
6 afirmații reprezintă x%	2 afirmații reprezintă x%
$6 \times 100 / 10 = 60\%$	$2 \times 100 / 10 = 20\%$

II. PERCEPȚIA AUDITIVĂ cuprinde 19 sarcini care pot avea doar 19 de evaluări (ratinguri), adică o sarcină poate fi considerată de 100% sau de numai 50% sau 0%

Scorare/19 afirmații: 12 răspunsuri DA + 5 răspunsuri TENDINȚĂ + 2 răspunsuri NU

19 afirmații reprezintă 100%	19 afirmații reprezintă 100%	19 afirmații reprezintă 100%
12 afirmații reprezintă x%	100%	2 afirmații reprezintă x%

	5 afirmații reprezintă x%	
12 x 100 / 19 = 63%	5 x100 / 19 = 26%	2 x 100 / 19 = 11%

$$63 + 26 + 11 = 100\%$$

CONCLUZII (cu excepția caracteristicilor tulburării de autism)

Copilul nu are probleme educaționale	Abilitățile copilului trebuie monitorizate	Copilul are probleme educaționale
80 % DA, altele nu sunt importante	Dacă 30% - 40% DA, dar la altele 60% - 30% TENDINȚĂ	20-50 % TENDINȚĂ, ori 50% - 80% NU
50 % DA, 40% TENDINȚĂ	sau 30% NU	doar 20% DA ori TENDINȚĂ

VI. SCHEMA AUTISMULUI

<p>1</p> <p>Ignoruoja normalius mokymo metodus.</p>	<p>2</p> <p>Monotoniškai vartaloja daiktus.</p>	<p>3</p> <p>Elgiasi lyg negirdėtų ar būtų kurčias.</p>
<p>4</p> <p>Ar tu eini? Ar tu eiri? Kartoja tuos pačius žodžius.</p>	<p>5</p> <p>Gal ir nesugeba paspirti kamuolio, tačiau gali sudėti kaladėles.</p>	<p>6</p> <p>Būna arba perdėtai aktyvus, arba itin pasyvus.</p>
 <p>Pasižymi kraštutiniais verksmo, pykčio ir liūdesio protrūkiais be regimos priežasties.</p>	 <p>Priešinasi nusistovėjusios dienotvarkės ir veiklos ritmo keitimui.</p>	 <p>Pasižymi nevienodais sūmbiosios ir smulkiosios motorikos įgūdžiais.</p>
 <p>Neįprastai ilgai žaidžia tą patį žaidimą.</p>	 <p>Sunkiai prisijungia prie kitų vaikų.</p>	 <p>Ne vietoje ir ne laiku juokiasi, kikeną.</p>
<p>7</p> <p>Nesugeba palaikyti akių kontakto.</p>	<p>8</p> <p>Neįprastai prisirišęs prie daiktų.</p>	<p>9</p> <p>Nesuvokia realių pavojų.</p>
<p>10</p> <p>Stovi nuo visų atsiskyres.</p>	<p>11</p> <p>Nejaučia skausmo.</p>	<p>12</p> <p>Nesileidžia apkabinimas.</p>

1. Ignoră metodele normale de predare.
2. Acționează în mod monoton.
3. Se comportă ca și cum nu ar fi auzit sau ar fi surd.
4. Unde pleci? Unde te duci? Repetă aceleași cuvinte.
5. Poate că nu poate lovi cu piciorul mingea, dar construiește.
6. Este fie foarte agil sau apatic.
7. Nu privește în ochi.
8. Neobișnuit de atașat de lucruri.
9. Nu conștientizează pericolul real.
10. Stă departe de ceilalți copii.
11. Nu simte durere.
12. Nu permite îmbrățișarea.
13. Nu râde când și unde este momentul.
14. Rezistă procedurii cu care este obișnuit.

VII. DISLEXIA

Dislexia este o „tulburare de lectură” foarte specifică. Recent, definiția dislexiei s-a extins, iar dislexia implică acum nu numai citirea, ci și tulburările de scriere și de pronunție. S-a arătat recent că aceste persoane pot avea deficiențe de memorie pe termen scurt. Această boală poate fi clasificată ca o boală genetică și neurologică.

Motive

Cauzele exacte și indiscutabile ale dislexiei nu sunt încă identificate. Cu toate acestea, studiile au arătat că creierul pacienților cu dislexie și al persoanelor sănătoase se dezvoltă și funcționează diferit. În plus, persoanele cu dislexie adesea „deosebesc” sunetele din cuvinte, ceea ce le face dificil cititul. Dislexia este de obicei o afecțiune congenitală. Se crede că există multe cauze care pot provoca această tulburare și toate acestea sunt legate de dezvoltarea creierului în diferite etape, cum ar fi în timpul sarcinii, la naștere sau când se naște persoana. De asemenea, boli infecțioase severe, precum encefalita pot afecta persoana. Conform studiilor recente, dislexia este diagnosticată mai frecvent la stângaci. Potrivit unor studiilor recente, dislexia este mai probabil să fie diagnosticată la persoanele cu rude stângace. La persoanele cu dislexie, de obicei se activează cealaltă emisferă a creierului, decât la o persoană sănătoasă. Adică, dacă o persoană sănătoasă se activează emisfera cerebrală dreaptă în timpul unei anumite lucrări, la dislexic, partea stângă este cea care se va activa și va face aceeași treabă.

Când să bănuiești că e vorba de dislexie?

Copii cu vârsta cuprinsă între 5-7 ani:

- Tulburare de vorbire timpurie, pronunție incorectă a cuvintelor.
- Îi este dificil să distingă sunete precum b-p, k-g, t-d, f-v etc.
- Învăță cu greu poezii.
- Copilul are dificultăți de concentrare.
- Este dificil pentru copil să-și amintească zilele săptămânii la rând.
- Îi este greu să rețină detalii personale: data nașterii, adresa, numărul de telefon.
- Îi este dificil să își amintească evenimentele zilei în ordinea lor.
- Îi este dificil să-și amintească și să urmeze instrucțiuni.
- Copilul nu face distincție între partea stângă și cea dreaptă.
- Îi este dificil să țină sau să controleze creionul, foarfecii, să coloreze în limitele stabilite.

- Uneori îi este dificil să prindă și să arunce mingea, deoarece copilul nu este capabil să sincronizeze mișcările corpului, mai ales în ceea ce privește alegerea mâinii pe care să o folosească.

La o vârstă mai mare îi este dificil să treacă de la capătul unei linii la începutul liniei următoare. Îi este mai dificil să își mențină atenția pe o linie fără să se miște. Când citesc textul, alege adesea o intonație greșită, etc.

Cum poți ajuta?

- Ascultă copilul, vorbește clar cu el, răspunde la întrebări în detaliu, corectează-l blând, dar fără echivoc.
- Dacă există o tulburare de vorbire, contactează un un logoped.
- Dacă progresul limbajului este lent, la fel și abilitățile de citire, verifică auzul și vederea copilului.
- Citește copilului și ai răbdare. Poate dura ceva timp până copilul poate spune o poveste.
- Cântă cântece, citește poezii cu copilul tău.